

Anders Chydeniuksen syntymän 300 vuotisjuhlavuoden toimikunnan asettaminen

Kaupunginhallitus 27.04.2026 § 175
324/00.04.01/2026

Valmistelija Sonja Remell, kaupunginjohtajan sihteeri

Vuonna 2029 tulee kuluneeksi 300 vuotta Ander Chydeniuksen (1729 – 1803) syntymästä. Chydenius on yksi kansainvälisesti tunnetuimmista suomalaisista ja pohjoismaisista ajattelijoista, ja hänen kirjoituksiaan edelleen tutkitaan ja siteerataan etenkin liberalistisen talousajattelun saralla. Paikallisesti Chydenius tunnetaan parhaiten kirkkoherrana ja valtiopäivämiehenä joka harrasti lääkekasvien viljelyä ja rokotti seurakuntansa jäseniä kulkutauteja vastaan.

Anders Chydeniuksen keskeisiin saavutuksiin kuuluu hänen merkittävä roolinsa vuonna 1766 säädetyn painovapausasetuksen toteutumisessa sekä tapulikaupunkioikeuksien saaminen Ruotsi-Suomen itäisille rannikkokaupungeille vuonna 1765, mikä merkittävästi edesauttoi alueemme elinkeinoelämän kehittymistä ja vaurastumista.

Kokkolan kaupunki on alkuvuodesta 2026 esittänyt valtioneuvoston kanslialle Anders Chydeniuksen syntymän 300-vuotismerkkivuoden 2029 huomioimista kansallisena merkkivuotena. Koska Chydeniuksen kuoleman 200-vuotisjuhlavuosi nostettiin kansalliseksi ja myös kansainväliseksi merkkivuodeksi vuonna 2003, valtioneuvoston kanslia kehotti vastauksessaan eri toimijoita kokoavaan kokonaisuuteen tulevan merkkivuoden osalta. Valtioneuvoston kanslia on avoin yhteistyölle merkkivuoteen 2029 liittyvissä järjestelyissä.

Kokkolan kaupunki on aloittanut tulevan merkkivuoden viitoittamisen alueellisella, kaupunginjohtajan koolle kutsumalla yhteistyökokouksella jossa kartoitettiin tulevan juhlavuoden mahdollisia teemoja, tavoitteita ja keskeisiä yhteistyökumppaneita. Käytännön järjestelyjen, osallistamisen ja rahoituksen hakemisen varmistamiseksi katsotaan tarpeelliseksi perustaa Anders Chydeniuksen syntymän 300-vuotisjuhlavuoden toimikunta.

Kaupunginjohtaja Kaupunginhallitus päättää

- 1 käynnistää Anders Chydeniuksen syntymän 300-vuotisjuhlavuoden suunnittelun ja toteutuksen
- 2 perustaa tätä varten toimikunnan, jossa ovat edustettuna seuraavat tahot:
 - Kokkolan seurakuntayhtymä, yksi edustajaa
 - Kokkolan suomenkielinen seurakunta, yksi edustaja

- Kokkolan ruotsinkielinen seurakunta, yksi edustaja
- Kruunupyyn kunta, yksi edustaja
- Kruunupyyn seurakunta, yksi edustaja
- Chydenius-säätiö, yksi edustaja
- Chydenius-instituutin kannatusyhdistys, yksi edustaja
- Kokkolan yliopistokeskus Chydenius 1-2 edustajaa
- Centria ammattikorkeakoulu, 1-2 edustajaa
- Anders Chydeniuksen pappilayhdistys, 1-2 edustaja
- Keski-Pohjanmaan liitto, yksi edustaja
- Karleby hembygdsförening, yksi edustaja
- Nedervetil hembygdsförening, yksi edustaja

3 pyytää kohdassa 2 esitettyjä yhteisöjä nimeämään edustajansa toimikuntaan

4 valtuuttaa kaupunginjohtajan nimeämään Kokkolan kaupungin edustajat viranhaltijapäätöksellään

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.